

Mr. sc. Marina Vinaj,
Muzej Slavonije Osijek

UDK 026.07:069] (497.5 Osijek)

KNJIŽNICA MUZEJA SAVONIJE – ODJEL MUZEALNIH TISKOPISA

Povijest knjižnice

Riznice ljudskoga umijeća, znanja, svjedočanstva bivanja na određenom prostoru u određeno vrijeme, svi tragovi živog, brižno pohranjeni u čuvaonice prošlosti – muzeje, u nas su još nezamjetni pratitelji potrage za znanjem, prečesto na margini nečeg važnijeg i vrednijeg.

A ima li li vrednijeg od spoznaje vlastitog traga u prošlosti?

Poput svih pionira, i osnivači najstarije kulturne institucije u Osijeku, svoju su strast i ljubav prema starinama željeli podijeliti sa sugrađanima ostavljajući svoje zbirke numizmata, arheoloških predmeta i knjiga gradu.

Temeljem ovih donacija 1877. zaživio je Muzej Slobodnog i kraljevskog grada.

Prvi od darovatelja, osječki veletrgovac Franjo Sedlaković 17. siječnja 1877. godine, poklanjajući svoju zbirku Gradskom poglavarstvu - 2.200 primjeraka novca i medalja, numizmatičku stručnu literaturu i zbirke oružja – uvjetuje dar osnutkom Muzeja – istodobno s Muzejom osnovana je dakle i Knjižnica Muzeja.¹

Među brojnim donacijama u Muzej tako vrlo rano pristižu i tiskovine, bilo kao raritetni vrijedni primjerici, koji svojom opremom bivaju zaprimani kao muzealije, bilo kao literatura potrebna za rad kustosa.

¹ Burić, V. Knjižnica Muzeja Slavonije Osijek. // Blago Muzeja Slavonije. Osijek: Muzej Slavonije, 1997. Str.179.

Posebno valja istaknuti rad i skrb prof. Vjekoslava Celestina² koji je, uz osobitu brigu o muzejskim predmetima, naglašavao potrebu prikupljanja i čuvanja tiskovina. Upravo je Celestin 1903. godine nabavio za Muzej skupinu vrijednih slavonskih kalendarâ i na taj način utemeljio zavičajnu zbirku osječkoga Muzeja.

Rad jedinog muzejskog djelatnika umnogome su pomagali članovi Arheološkog kluba «Mursa»³, nastojeći prikupiti za Muzej što više predmeta, ističući potrebu i skrb prema ustanovi koja i tada, kao i u vremenima koja slijede, nije imala dovoljno pažnje šire javnosti.

Od samog početka profilirajući se kao kompleksan, raznovrstan, Muzej je nastojao izdvojiti knjižnu zbirku, tako da u prvom vodiču iz 1940. godine, koji potpisuje tadašnji direktor dr. Franjo Buntak, u tekstu ispod crteža piše – *Zgrada u kojoj su smješteni Gradski muzej i knjižnica.*⁴

Upravo u ovom Vodiču u tekstu o knjižničnoj građi po prvi puta su izdvojene cjeline ne samo unutar postava, već postojeće, izrijekom navedene Knjižnice. Buntak izdvaja tako najstariju osječku građu: Franjevačke tiskare te obiteljske tiskare Divaltovih, raritetna izdanja i kolekcije.

Valja napomenuti da u vrijeme o kojem govorimo Osijek nije imao javne knjižnice, stoga je i razumljiv interes Osječana za knjigu, kako brojnih štovatelja znanstvene literature, tako i onih koji su Muzeju poklanjali knjižnu građu.

1941. godine za direktora Muzeja dolazi dr. Josip Bösendorfer, istaknuti povjesničar i ugledni znanstvenik⁵. *Mnogo je brige*

² Godine 1893., 27. listopada, izabralo je Gradsko zastupstvo profesora Celestina za čuvara Muzeja Slobodnog i kraljevskog grada Osijeka.

³ Klub su 1933. godine osnovali osječki uglednici, ljubitelji starina i nastavljači kulturne tradicije grada s nakanom pomoći osječkome Muzeju sakupljajem muzelija i istraživanjem gradske povijesti. Klub od 1937. godine djeluje pod imenom Društvo prijatelja starina «Mursa».

⁴ Buntak, Franjo. Osječki gradski muzej. Osijek: Društvo prijatelja starina, 1940.

⁵ «Svojim je zalaganjem za vrijeme okupacije spriječio da osječki Muzej postane njemačkim muzejem; njegovom zagovorom spašena je i biblioteka klasične gimnazije prebacivanjem u muzej, gdje se i danas nalazi, njegovom zaslugom spašeno je mnogo osječkih arhivalija, te je baš on bio glavni inicijator osnutka arhiva u Osijeku kao zasebne ustanove...» Pinterov, Č. D. Dr. Josip Bösendorfer // Slavonija danas 5 (1955), str. 4.

posvetio tome da se muzejska knjižnica što više poveća, jer je iz vlastitog iskustva znao, kako je otežan svaki naučni rad u mjestu gdje nema naučne biblioteke.⁶

Upravo je Bösendorfer, sluteći ratnu opasnost, nagovorio poznatog osječkog odvjetnika dr. Hermana Weissmanna da pohrani svoju vrijednu knjižnicu u Muzej, uz uvjet da ondje ostane sačuvana kao cjelina. Vrijedna zbarka od gotovo 4.000 svezaka kulturno-povijesne tematike, raritetnih izdanja te referentne građe jedna je od najznačajnijih muzejskih cjelina. Bösendorferovom zaslugom je tijekom rata u Muzej pristigao i fond knjižnice bivše Klasične gimnazije i Državne ženske realne gimnazije. Završetkom rata novija je građa vraćena gimnazijama, dok je ostali dio kao cjelina-Gimnazijska knjižnica, ostao u Muzeju.⁷

Početkom rata u Knjižnici Muzeja počinje volontirati dr. Danica Pinterović⁸, srednjoškolska profesorica i bibliotekar Ženske realne gimnazije. Stalno se u Muzeju upošljava 1943. godine i započinje stručnu obradu fonda.

Djelovanjem KOMZ-e⁹ u Muzej su, pored brojnih predmeta osječkih i slavonskih obitelji, pristizale i vrijedne tiskovine pa i kompletne privatne knjižnice. U Muzej je tako smješten dio knjižnice obitelji Pejačević iz Našica¹⁰ te gotovo kompletna knjižnica grofa Normanna iz Valpova. *Ističu se ovdje strani časopisi – njemački, francuski i engleski (do prvog svjetskog rata), luk-*

⁶ Malbaša, M. Muzejska knjižnica u Osijeku // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 1/4 (1955/1957), str. 164.

⁷ Burić, V. Muzeološka koncepcija i struktura knjižnice Muzeja Slavonije u Osijeku : magistrski rad. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Centar za studij bibliotekarstva, dokumentacije i informacijskih znanosti, 1980.

⁸ Poznata i priznata osječka znanstvenica, studirala povijest i zemljopis u Beču i Zagrebu, a 1933. doktorirala s temom o bizantskoj carici Teodori. U Muzeju Slavonije radila kao knjižničarka, kustosica Odjela umjetničkog obrta i Arheološkog odjela. Direktorica Muzeja bila je od 1949. do 1961. Bibliografiju njezinih radova čine deseci radova s područja etnologije, povijesti umjetnosti, muzeologije i ponajviše arheologije.

⁹ Komisija za čuvanje spomenika kulture, osnovana krajem 1945. godine s ciljem brige, prikupljanja i očuvanja privatne pokretne i nepokretne imovine nekadašnjih posjednika.

¹⁰ O knjižnici obitelji Pejačević u Našicama pisala je voditeljica knjižnice Zavičajnog muzeja u Našicama Renata Bošnjaković: Knjižnica obitelji Pejačević u Našicama, katalog izložbe. Našice: Zavičajni muzej, 2003.; Knjižnica obitelji Pejačević u Našicama. // Osječki zbornik, 27 (2004), str. 249-267.

suzna izdanja s umjetničkim reprodukcijama, bogata lovačka literatura, heraldika, plemićki kalendarji, muzikalije. Među svim tim knjigama na stranim jezicima skupina izdanja Jugoslavenske akademije upada u oči kao jedine hrvatske knjige te knjižnice od nekih 7500 svezaka.¹¹

Fond muzejske knjižnice obogatio se i knjižnom građom nekadašnjih ustanova ili društava – Trgovačko-obrtničke komore, Gradskoga načelstva i dr.

U ovo poratno vrijeme intenzivnog prikupljanja građe u Muzej, već ionako skučeni prostor¹² nije bio dostatan za brojne novozaprimljene zbirke. Zahvaljujući ponajprije naporima dr. Bösendorfera narodna vlast dodijelila je na uporabu Muzeju zgradu nekadašnjeg Gradskog poglavarstava u Tvrđi. Uskoro je Muzej dobio i susjednu zgradu. I danas su ove dvije zgrade centralni prostori Muzeja Slavonije.

210 U novom prostoru Knjižnica je dobila gotovo cijeli prvi kat zgrade broj 5 na tadašnjem Partizanskom trgu. 1951. godine za voditeljicu Knjižnice dolazi prof. Marija Malbaša. Od 1933. godine do prelaska u Muzej predavala je na Ženskoj realnoj gimnaziji njemački i francuski jezik. Evo kako Malbaša opisuje fond i rad na zbirkama jedne od najvrednijih knjižnica na ovome području... *Biblioteka Muzeja Slavonije u Osijeku prelazi okvir jedne priručne muzejske biblioteke i ona po svom karakteru zapravo predstavlja poseban odjel muzeja, kao što su posebni odjeli arheologije ili numizmatike itd. Ova je biblioteka osnovana prije 75 godina kada je osnovan i muzej i s njime zajedno rasla i razvijala se te odražava sve razvojne faze muzeja i s njime čini jednu organsku cjelinu. Već sami osnivači muzeja uključili su u svoj sabirački rad i sakupljanje starih knjiga, te su pored literature potrebne za rad, sakupljali i nabavljali knjige iz 17., 18. i 19. stoljeća, na koje su nailazili na području grada Osijeka ili na području Slavonije... svaki njezin (knjižnični op. M.V.) odjel predstavlja jedan dio osječke ili slavon-*

¹¹ Malbaša, M. Muzejska knjižnica u Osijeku. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 1/4 (1955/1957), str. 164.

¹² Muzej je do kraja Drugog svjetskog rata bio smješten u gradskoj kući na Mažuranićevom vijencu

ske prošlosti, pa prema tome spada u muzej gdje se čuvaju spomenici prošlosti. Izrađuje se katalog s trostrukom kartotekom... Imamo i lijepu malu čitaonicu.¹³

U članku iste godine pod istim naslovom zaključuje: *Nema materijalne mogućnosti da se muzejska biblioteka razvija u svestranu naučnu biblioteku, ali je na najboljem putu, da postane dobro snabdjevenom studijskom bibliotekom za historijsku, kulturno-historijsku, arheološku, numizmatičku i etnografsku struku, specijalno za teren Slavonije.*¹⁴

211 Upravo je prof. Malbaša utrla put i postavila temelje knjižnice ovoga tipa. Uz brojne poslove obrade građe više desetaka tisuća svezaka Knjižnica Muzeja sudjeluje u izradi i pripremi muzejskih publikacija, kataloga ili pak *Osječkog zbornika*¹⁵. Međuknjižničnom razmjenom Zbornika, koju je uspostavila prof. Malbaša, s više od dvije stotine srodnih institucija u kulturi u Hrvatskoj i inozemstvu, a ostali voditelji Knjižnice kontinuirano nastavljali i proširivali, Muzej je prikupio brojna vrijedna izdanja s područja kulturne povijesti, arheologije, numizmatike, etnologije te, u novije vrijeme, prirodoslovlja.¹⁶

Kao jedan od odjela Muzeja i Knjižnica je redovito izlagala svoja izdanja na samostalnim ili zajedničkim izložbama. Prvu veću samostalnu izložbu knjižne građe postavila je Malbaša 1962. godine - *Izdavačka djelatnost u Osijeku kroz dva stoljeća (18.-20.)*¹⁷

¹³ Malbaša, M. Biblioteka osječkog Muzeja. // Vjesti Društva muzealaca i konzervatora Narodne Republike Hrvatske, 2 (1953), str. 27-28.

¹⁴ Malbaša, M. Biblioteka osječkog Muzeja. // Muzejski arhiv 33 (1953), str.14.

¹⁵ Osječki zbornik – glasilo Muzeja u Osijeku, izlazi od 1942. godine. U njemu svoje radove, vezane uz povijest Osijeka i Slavonije, objavljaju osječki muzealci, ali i brojni kulturni djelatnici iz Hrvatske i inozemstva. Do sada je izšlo 27 brojeva Osječkog zbornika.

¹⁶ Kordić, M. Međuknjižnična razmjena Odjela muzealnih tiskopisa Muzeja Slavonije: diplomski rad, Osijek: Pedagoški fakultet, 2003.

¹⁷ Slijedile su brojne druge izložbe u kojima je korištena grada Knjižnice: Glazbeni život Osijeka, Ratna štampa, 130 godina Ilirskega pokreta, Secesija u Osijeku, Ex libris, Osijek oko 1900., 150 godina Matice hrvatske...

Na žalost, koliko god se povećavao fond Knjižnice i rasle obveze knjižničara, i dalje je u Knjižnici Muzeja bila uposlena samo jedna stručna osoba.

1967. godine prof. Malbaša odlazi u mirovinu, ali honorarno obavlja najnužnije poslove do dolaska prof. Vesne Burić¹⁸. Nastavljajući poslove koje je ustrojila prof. Malbaša – stručnu obradu fonda u priručni, rukopisni katalog te u abecedni, stručni i numerički katalog, redovitu međuknjižničnu razmjenu, sređivanje i proširivanje fonda, V. Burić posebno se bavila zavičajnom zbirkom – Essekianom, ističući važnost upravo ove građe za kulturnu povijest Osijeka. *Osnutkom osječkog Sveučilišta 1975. godine izuzetno se širi krug korisnika Knjižnice. Postupno se sve više knjižni i ostali muzejski fondovi izlažu na posebnim stručnim ili u okviru širih tematskih izložbi, koje povremeno prate i katalozi.*¹⁹

1989. godine u Knjižnicu Muzeja dolazi Marina Vinaj, dipl. bibliotekar i prof. književnosti. Preuzima poslove obrade građe, rada s korisnicima, sređivanje zbirk. Ubrzo se iz Knjižnice izdvaja dio građe – novine, sitni tisk, plakati te se rastereće fond Knjižnice i službenim formiranjem Odjela hemeroteke²⁰.

Sudbina Muzeja pa tako i njegove Knjižnice, djelatnika, zaljubljenika u svoj posao, često na margini gotovo svih vrijednosnih sustava, podnijela je tri rata, štiteći građu, čuvajući je, čuvajući tako i vlastitu povijest.

I ovaj posljednji, Domovinski rat, ukazao je na silnu potrebu i nužnost brige i zaštite naše kulturne baštine. Nisu li deseci tisuća nestalih, uništenih tragova, dovoljno upozorenje? Generacijama nakon nas trebamo osigurati spoznaju o trajanju na ovim prostorima. To nam je obveza.

¹⁸ Mr. sc. Vesna Burić, prerano preminula dugogodišnja voditeljica Knjižnice Muzeja Slavonije, prof. komparativne književnosti i engleskog jezika, magistra informacijskih znanosti, nastavila je rad prof. Malbaše, aktivno sudjelujući u kulturnim dogadanjima ne samo Muzeja već i grada Osijeka.

¹⁹ Burić, V. Knjižnica Muzeja Slavonije. // Blago Muzeja Slavonije. Osijek : Muzej Slavonije, 1997., str. 179.

²⁰ Odjel hemeroteke formalno je postojao i ranije, ali zbog nedostatka stručnog osoblja nije mogao biti izdvojen. Brigu o zbirkama hemerotečne građe vodila je voditeljica Knjižnice. O Hemeroteci Muzeja Slavonije vidi: Vinaj, M. Hemeroteca Muzeja Slavonije. // Informatica museologica 1/2 (1998), str. 62-68.

Velikom izložbom Blago Muzeja Slavonije, 1997. godine, na 120. obljetnicu najstarije kulturne institucije u gradu, Muzej se ponovo vratio svojim sugradanima. Odabirom najznačajnijih predmeta, najvećim dijelom vraćenih nakon evakuacije, isprirovijedana je priča o vrijednosti, tradiciji i kulturnom bogatstvu ovoga kraja.

Smrću dugogodišnje voditeljice Knjižnice te ravnateljice Muzeja Slavonije tijekom Domovinskog rata mr. sc. Vesne Burić, na njezino mjesto dolazi mr. sc. Marina Vinaj, nastavljajući stručni rad svojih uvaženih prethodnica.

I kolikogod se put od začetaka knjižničnih zbirk činio dalek, iščitavajući stranice dnevnika dragih kolega, čini mi se da se brige, problemi i nerazumijevanje okoline nisu bitno promijenili s godinama, no ljubav prema poslu, dodir stoljetnih korica i požutjelih stranica trajno nas veže.

Ustroj Knjižnice Muzeja Slavonije

Knjižnica Muzeja Slavonije, specijalna knjižnica u sastavu, kao jedan od devet odjела kompleksnog Muzeja Slavonije, službeno se, unatrag nekoliko godine, naziva Odjelom muzealnih tiskopisa. Danas broji preko sto tisuća svezaka knjižne građe. Prema funkciji tiskovina u muzejima knjižne zbirke podijeljene su na zbirke pisanih tiskanih povjesnih spomeničkih vrijednosti i stručnu mujejsku knjižnicu.²¹

Prema osnovnoj funkciji i odjelima Muzeja Slavonije knjižna građa razvrstana je na sljedeći način:

1. Pododjel spomeničke tiskopisne građe
2. Pododjel zavičajne zbirke
3. Priručna stručna knjižnica²²

²¹ Burić, V. Muzeološka koncepcija i struktura knjižnice Muzeja Slavonije u Osijeku : magistarski rad. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Centar za studij bibliotekarstva, dokumentacije i informacijskih znanosti, 1980.

²² Ovakva podjela ustrojbenih jedinica odjela i pododjela Muzeja Slavonije stoji u Statutu Muzeja Slavonije.

1. Pododjel spomeničke tiskopisne grade.

Grada je razvrstana u sljedeće zbirke: Zbirka knjiga 16. st., Zbirka knjiga 17. st., Zbirka knjiga 18. st.

Unutar osnovne podjele po zbirkama izdvojene su tematske cjeline: bibliofilski raiteti, uvezi i oprema, ex librisi, devotionalie.

Ovaj pododjel, uvjetno nazvan i *muzejom knjige*, čini temelj muzejskog knjižnog fonda. Najstarija zaštićena građa, mahom iz privatnih spomeničkih knjižnica – Normann-Prandau, Weissmann, Pejačević biseri su naše kulturne povijesti. Stoga iziskuju posebnu pažnju i skrb. Dio najstarije građe je restauriran i prikladno uskladišten.

Neki od naslova spomeničke građe:

VESALIUS, Andreas

ANDREAE VESALII / BRVXELLENSIS, SCHOLAE / medicorum Patauinæ proffesoris, suorum de / Humanī corporis fabrica librorum / epitome.-

Basileae: Ex officina Ioannis Oporini, Anno M D XLIII.
Mense Iunio.

Knjižnica Prandau, 2993

HIERONYMI, Osorii, Lvsitani

HIERONNYMI / OSORII, LV / SITANI, EPISCOPI / ALGARBIENSIS, / DE / VERA SAPIENTIA

Coloniae agrippine, anno (1582)...

Knjižnica R. Normann 109/I/H.27

SACRA Biblia

SACRA / BIBLIA / Das ist: / Die gantze / Heilige Schrift, / Altes und Neues / Testaments,...

Nürnberg und Franckfurth: Zu finden bey Johann Georg Lochner, Buchhändler., Im Jahr Christi M. D. CC.

XXXXVII

Knjižnica Weissmann, I-30

JAMBRESSICH, Andrea

LEXICON / LATINUM / INTERPRETATIONE / ILLYRICA, GERMANICA, / ET HUNGARICA / LOCUPLES, / IN USUM POTISSIMUM / STUDIOSAE JUVENTUTIS / DIGESTUM, / AB / ANDREA JAMBRESSICH ...

Zagrabiae, Anno 1742.

Knjižnica Weissmann, 1077

2. Pododjel zavičajne zbirke

*Biblioteke provincijalnih muzeja imaju pored redovitih zadataka stručne biblioteke i svoje specifične zadatke po kojima se razlikuju od ostalih stručnih biblioteka i narodnih gradskih knjižnica: one treba da sakupljaju sve što je pisano o dotičnom mjestu, stampano ili izdano kao i ono što su napisali autori porijeklom iz tog mesta.*²³

Essekiana – zavičajna zbirka Muzeja Slavonije – zbirka je svih osječkih tiskovina po načelu zavičajnosti. Sustavno se prikuplja od 1903. godine i sadrži sve tiskovine kojih su autori sami Osječani ili se pak odnose na Osijek. Zbirka je ustrojena kronološki i gotovo je kompletna do početka 20. st. Upravo je zavičajna zbirka Essekiana bila temelj kapitalnog djela naše bibliografije - Osječke bibliografija Marije Malbaše²⁴

Neki od naslova Essekiane:

PAPUSLIĆ, Antun

Praelectiones theologicae...

In Metropoli Slavoniae Essekini ad. S. Crucem. / Anno 1748.

OB-2

²³ Malbaša, M. Problemi muzejskih biblioteka // Glasnik slavonskih muzeja. 4 (1967), str. 8-9

²⁴ Malbaša, M. Osječka bibliografija, sv. I, 2. Zagreb : JAZU, Centar za znanstveni rad Osijek, 1981-1985.

RELKOVIĆ, Matija Antun

Mathie Antuna Relkovicha / Satir / iliti divji csovik...

U Osiku / tiskan sa slovih Martina Divalda, 1779.

OB 69

RELKOVIĆ, Matija Antun

Esopove fabule...

U Ossiku...Godine 1804.

OB 177

TOPALOVIĆ, Mato

Tamburaš ilirski...

U Ossiku, Tiskom Mart. Aloys. Diwalda,...1842.

OB 489

TRUHELKA, Jagoda

U carstvu duše : listovi svojoj učenici / napisala Jagoda

Truhelka.

Osijek : Naklada knjižare Radoslava Bačića, (1910).

OB 1722

ZBORNIK Arheološkog kluba «Mursa»

Zbornik Arheološkog kluba «Mursa» Osijek.

Osijek: Tisak Štamparskog zavoda Krbavac i Pavlović,
1936.

OB 2889

ZOCH, Ivan; Josip Mencin

Hrvatska enciklopedija: Priručni rječnik sveobćega znanja

Knjiga 1,2...

U Osieku: Tiskom Dragutina Laubnera, 1887- 1890.

OB 1024, OB 1080

3. Priručna stručna knjižnica

Stručne muzejske knjižnice služe prvenstveno muzeju, muzejskim stručnjacima i volonterima u muzeju, a sadrže i važnu referentnu literaturu, muzejske priručnike neophodne za djelatnost muzeja i klasifikaciju zbirki.²⁵

Već spominjani prvi kustosi Muzeja Slavonije: Celestin, Bösendorfer, Pinterović isticali su nužnost nabave stručne literature. Danas u najvećem kompleksnom muzeju u Hrvatskoj – Muzeju Slavonije s devet odjela i više stotina zbirki, s petnaest kustosa, nužna je kontinuirana nabava stručne literature. Prostor knjižničnog spremišta, već odavno nedovoljan da primi sve tiskovine koje nabavom, kupnjom, darom ili međuknjižničnom razmjenom stižu u Muzej, uvjetovao je da svaki kustos ima svoju priručnu knjižnicu, valjano evidentiranu.

Stručna knjižnica Muzeja Slavonije posjeduje izuzetnu zbirku stručne literature s područja arheologije, kulturne povijesti, etnologije, muzeologije. Posebno su vrijedna strana izdanja pristigla međuknjižničnom razmjenom.

Iako objektivno ne može zadovoljite sve potrebe vanjskih korisnika, Knjižnica Muzeja Slavonije otvorena je svim zainteresiranim korisnicima-znanstvenicima, studentima osječkoga Sveučilišta, istraživačima, ali i svima onima kojima je, kako nekada, tako i sada, knjiga bila i ostala važan dio svakodnevice.

²⁵ Burić, V. Muzeološka konceptacija i struktura knjižnice Muzeja Slavonije u Osijeku : magisterski rad. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Centar za studij bibliotekarstva, dokumentacije i informacijskih znanosti, 1980.

LITERATURA:

1. Buntak, F. Osječki gradski vodič. Osijek: Društvo prijatelja starina, 1940.
2. Burić, V. Muzeološka koncepcija i struktura knjižnice Muzeja Slavonije u Osijeku : magistarski rad. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Centar za studij bibliotekarstva, dokumentacije i informacijskih znanosti, 1980.
3. Burić, V. Knjižnica Muzeja Slavonije. // Blago Muzeja Slavonije. Osijek : Muzej Slavonije, 1997. Str. 179-227.
4. Burić, V. Zavičajne zbirke : svrha i način. // Osječki zbornik 20 (1989), 213-224.
5. Kordić, M. Međuknjižnična razmjena Odjela muzealnih tiskopisa Muzeja Slavonije : diplomska rad Osijek: Pedagoški fakultet, 2003.[rukopis]
6. Malbaša , M. Muzejska knjižnica u Osijeku. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 4, 1/4 (1955/1957), 164-165.
7. Malbaša, M. Osječka bibliografija, sv.1, 2. Zagreb: JAZU, Centar za znanstveni rad Osijek, 1981-1985.
8. Malbaša, M. Povijest tiskarstva u Slavoniji. Zagreb: HBD, 1978.
9. Malbaša, M. Problemi muzejskih biblioteka. // Glasnik slavonskih muzeja 4 (1967), str. 8-9
10. Pinterović, D. O razvoju osječkog Muzeja. // Osječki zbornik 6 (1958), str. 7-22.
11. Radovanlija-Mileusnić, S. Ustroj i organizacija knjižnica zavičajnih muzeja u Hrvatskoj. // Muzeologija 38 (2001), str. 7-132.
12. Vinaj, M. Hemeroteka Muzeja Slavonije. // Informatica museologica 1/2 (1998), str. 62-68.
13. Vinaj, M. Šest desetljeća Osječkoga zbornika. // Osječki zbornik 27 (2004), str. 269-281.